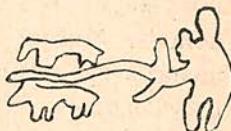

пакъ нѣщо можемъ да научимъ. Напр., върху една скала сѫ издѣлбани лодки, въ които стоятъ войници, въоружени съ мечове и бойни брадви. Тия оржжия по форма сѫ сѫщо такива, каквите намираме въ надгробнитѣ могили и селищата отъ бронзовата епоха. И затова заключаваме, че тия фигури сѫ отъ сѫщата епоха. А каква е поуката отъ тѣхъ? Учимъ се, че човѣкъ се е отдалъ вече на мореплаване, виждаме, каква е била формата на лодката въ това време и че тя е карана отъ гребци, а не чрезъ платна.

Друга фигура ни представя два вола, впрегнати въ рало, което се управлява отъ орачъ (обр. 6). Колкото и груба да е тази фигура, все пакъ тя ни говори за нѣщо много важно, а именно: презъ бронзовата епоха едриятъ рогатъ добитъкъ служи не само за храна, но се използува и

Обр. 6. Орачъ.

неговата сила.

Въ други фигури, между разнитѣ образи сѫ изобразени коли (двуколки и четириколки), а това е едно доказателство, че колата, като превозно срѣдство, се появява презъ бронзовата епоха. Разбира се, че преди човѣкъ да се разпознае съ металитѣ, направата на кола е била немислима.

До тука приведохме нѣколко примѣра, съ които искахме да покажемъ, какъ за дадена епоха можемъ да черпимъ знания отъ запазенитѣ въ земята останки. Тия на пръвъ погледъ нѣми паметници иматъ езикъ, съ който ни говорятъ за миналото на човѣшкия родъ. И когато учениците почнали да разбиратъ този езикъ, много отъ сѫществуващите празноти въ историята се запълниха и се видѣ, че човѣшката култура се заражда много по-рано отъ културата на Египетъ и Вавилионъ, и че човѣчеството още преди хилядолѣтия, стѫпвайки бавно въ пътя на напредъка, е допринасяло по нѣщо за изграждане на бѫдещата цвѣтуща общочовѣшка култура.